

पिकांचे वर्गीकरण

हंगामाचा तपशीलवार वापर करून पिकांचे वर्गीकरण :-

हंगामावर आधारित पीक वर्गीकरणामध्ये पिकांचे वर्गीकरण केले जाते ज्या वर्षाच्या कालावधीनुसार ते पिकवले जातात किंवा कापणी करतात. वर्गीकरण सामान्यतः तीन मुख्य ऋतूंमध्ये विभागले जाते: उन्हाळा, पावसाळा, हिवाळा . ही वर्गीकरणे प्रामुख्याने भारतासारख्या वेगळ्या ऋतु हवामान असलेल्या देशांमध्ये वापरली जातात, जेथे कृषी दिनदर्शिका पावसाळी हंगामाशी जुळलेली असते. प्रत्येक हंगाम आणि त्यांच्याशी संबंधित पिकांचे तपाशील यांवर आधारित आहे:

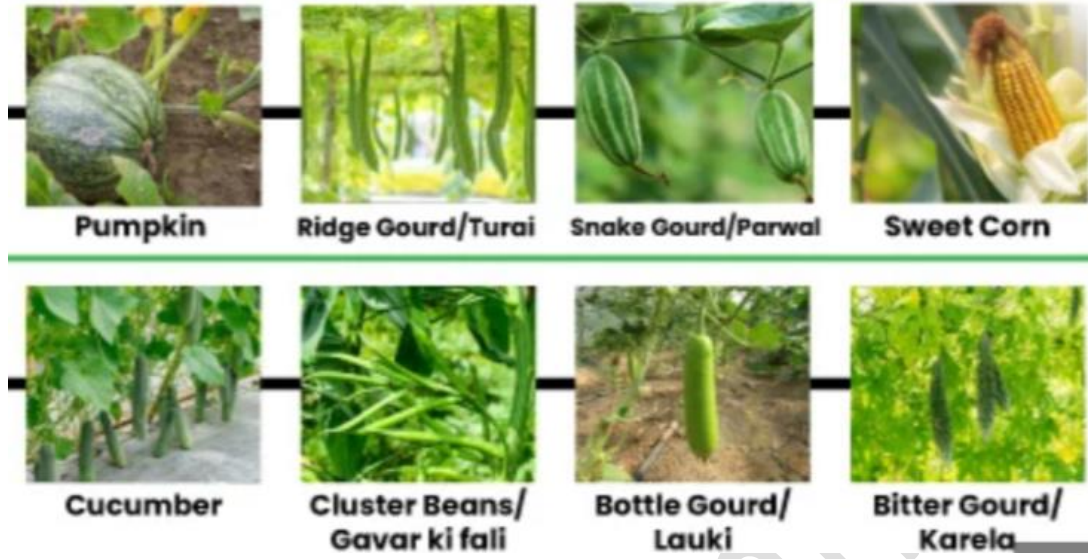
स्पष्टीकरण :-

१) उन्हाळी पिके :

- उन्हाळा हा ऋतू मार्च, एप्रिल, मे आणि जून महिन्यात येत असतो. उन्हाळा ऋतूला आपण ग्रीष्म ऋतू सुद्धा म्हणतात .
- ग्रामीण क्षेत्रात राहणाऱ्या लोकांना साठी उन्हाळा सहन करण्याजोगा नसतो. उष्णतेमुळे नैसर्गिक स्रोतांचे कमी व्हायला लागते. नद्या, तलाव व विहिरी सुखल्या मुळे लोकांना पाणी टंचाई ला सामोरे जावे लागते.
- शेतकऱ्यासाठी हा काळ पेरणी चा असतो त्यामुळे त्याला अधिक मेहनत घ्यावी लागते.

• उन्हाळी पिकांची उदाहरणे:

- टरबूज
- बटाटे
- टमाटे
- काकडी
- शेंगदाणे

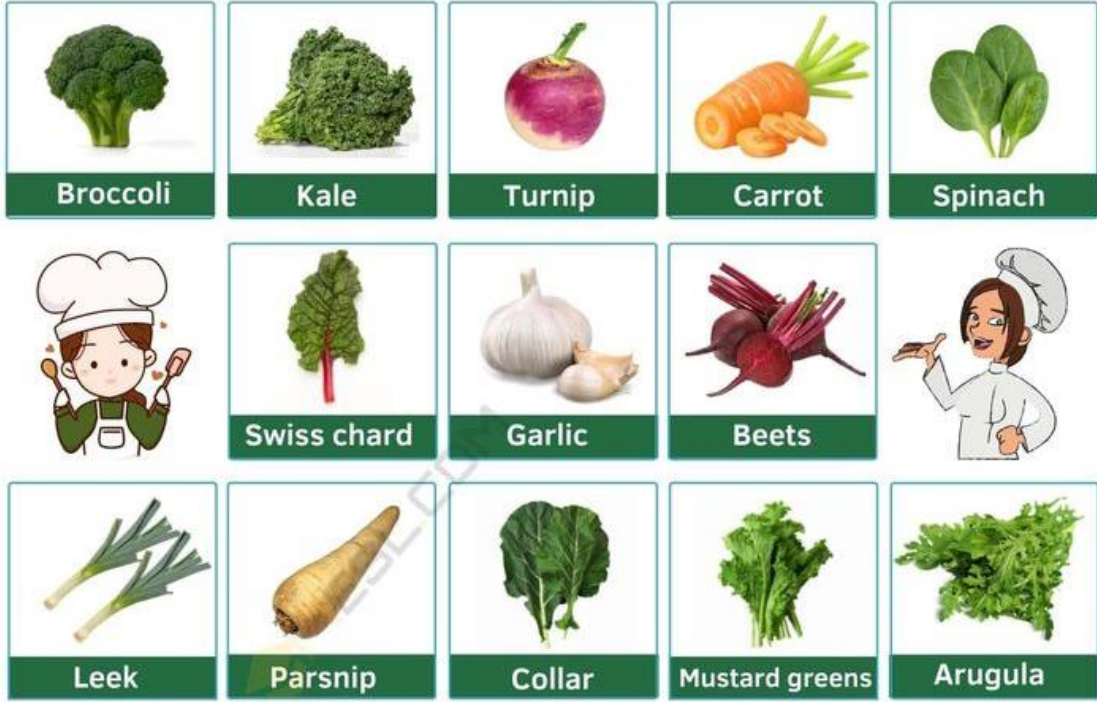

२) हिवाळी पिके:

- हिवाळा ऋतु भारतात नोव्हेंबर महिन्यापासून जानेवारी महिन्यापर्यंत राहतो. हा ऋतु सर्व ऋतुंपैकी सर्वाधिक थंड असतो.
- हिवाळ्यात खूप सारे पीक लावले जातात. हिवाळ्याला शरद ऋतू देखील म्हटले जाते.
- हा ऋतु शेतकऱ्यांसाठी पेरणीचा ऋतु असतो. भारतात लोक या ऋतुचा खूप आनंद मनवतात.

• हिवाळी पिकांची उदाहरणे:

- गाजर
- लसूण
- कांदा
- वटाने
- कोबी

३) पावसाळी पिके :

- कडाक्याच्या उन्हांनंतर जून आणि जुलै महिन्यात पावसाळ्याचे आगमन झाल्याने लोकांना उष्णतेपासून मोठा दिलासा मिळतो.
- पावसाळ्याच्या आगमनाने लोकांमध्ये विशेषतः शेतकऱ्यांमध्ये आनंदाचा संचार आहे. पावसाळा केवळ उष्णतेपासून दिलासा देत नाही तर शेतीसाठी वरदान ठरतो. बरेचसे पीक चांगल्या पावसावर अवलंबून असते.
- चांगला पाऊस झाला नाही तर फारसे उत्पादन मिळणार नाही, त्यामुळे लोकांना स्वस्तात धान्य मिळणार नाही.
- पावसाळी पिकांची उदाहरणे:

- भात
- कापूस
- सोयाबीन
- बाजरी
- ऊस

Rice

Corn

Soyabean

Sugarcane

Groundnut

Cotton

निष्कर्ष :-

हंगामावर आधारित पिकांचे वर्गीकरण शेतकऱ्यांना हवामानाच्या परिस्थितीनुसार लागवड आणि कापणी यासह त्यांच्या कृषी क्रियाकलापांचे नियोजन करण्यास मदत करते. विविध पिकांना पाणी आणि तपमानाच्या गरजा वेगवेगळ्या असतात. पिकांचे वर्गीकरण हे पिकांच्या हंगामावर आधारित असत. पिकांचे वर्गीकरण हा महत्वाचा विषय आहे शेतकऱ्यांसाठी.

